

Kızılay binası üzerine

Hasan ÖZBAY*

Ankara Büyük Şehir Belediyesi İmar Dairesi Başkanı Ömer Ağaçlı, "Planlama" Dergisi'nin 86/1 sayısında kendisiyle yapılan söyleşide, Kızılay'ın göbeğinde, şu anda mezbelenin görüntüsünde olan Kızılay Derneği'nin arsasında yapılacak "Kızılay Binası" ile ilgili şöyle demektedir :

"Kızılay binasının biliyorsunuz projesi yarışma sonucu elde edilmiştir. Temel atma aşamasına kadar gelinmiştir. Fakat biz yönetime gelince, bu yapının inşaatını durdurduk ve buraya yeniden bir imar düzeni getirdik. Yarışmada elde edilen proje Kızılay'ı kilitleyecek adeta boğacak, öldürecek bir projedir. Sadece içinde 600 otoluk otoparkı var. 600 otonun bulvardan girişini çıkışı düşününüz. Bulvar allak bullak olacaktır. Öte yandan, metronun Kızılay'da bir istasyonu olacaktır. En uygun yer de bence burasıdır. Bu ihtimal düşünülürse hayır deyişimiz daha iyi anlaşılacaktır sanırım."

Sayın Ağaçlı yapının inşaatının durdurulmasına, sözlerinden de anlaşılacağı gibi iki neden göstermektedir. Biri, yapıda olduğunu iddia ettiği 600 araçlık otopark, diğeri ise metro istasyonu.

Kızılay binası olarak kamuoyuna yansıyan yapı, 1980 yılında mimarlık gündemine bir yarışma konusu olarak, yoğun bir biçimde girdi. Kızılay Derneği, Kızılay meydanındaki arsasını değerlendirmek için yarışma yöntemini projelendirme biçimi olarak seçti. Yarışma şartnamesinde, arsaya bir rant tesisi yapılması ve yarışanlarca rantabilitesi yüksek bir yapı programı geliştirilmesi isteniyordu. Ancak kurum arsasının kent içindeki önemine paralel olarak, üzerine yapılacak yapının salt rant tesisi olmasını istememiş, çok amaçlı salon ve sergi salonlarından oluşan kültürel bir merkezin de yapı içinde gerçekleştirilmesini kent yaşantısına kurumsal bir katkı amacıyla istemişti.

Arsanın kentsel ulaşım sistemi ile olan özel önemi de yarışma çerçevesinde gündeme gelmiş, bu bağlamda o gün-

kü metro güzergahı ve istasyonu yarışmacılara veri olarak iletilmiş, metro mezanin kolunun yapı ile bağlantılı olması istenmişti. Ayrıca arsanın konumu nedeniyle otopark yapılmaması yarışmanın önemli bir diğer koşulu idi.

Nesrin-Affan Yatman ve Vedat İşbilir üçlüsü tarafından I. ödüllü kazanan proje tüm bu koşulları sağlamaktadır. Bodrum katta metro istasyonu ile bağlantılar kurulmuş, yaya sirkülasyonun yapı içinden geçerek kentsel mekana akışı sağlanmıştır. Ayrıca şu anda Ankara metro projesinin etüdlerini yapan firma yetkilisi de kendisinin jüri çalışmalarına katıldığını, şu anki projenin metro istasyonunu önlediğini sözlü olarak açıklamıştır. Bundan dolayı projenin metro istasyonu yapımını önlediği savları geçersizdir.

Yapının bodrum katında ise Sayın Ağaçlı'nın belirttiği gibi 600 otoluk otopark değil, sadece 4 otoluk servis otoparkı önerilmiştir. Kaldı ki arsa içinde katlı garaj yapılmasına il trafik komisyonu izin vermediği gibi, Ankara Belediyesi de daha önce verdiği inşaat ruhsatı çerçevesinde 575 otoluk park yeri karşılığı 83 milyon TL'si peşin olmak üzere 143 milyon otopark harcı kesmiştir.

Kızılay yarışmasının, mimarlığımızın yarışmalar başlığı altında çok özel bir yeri bulunmaktadır. Kurumun olumlu katkıları sonucunda alışlagelmiş kalıpların kırıldığı, özgün mimari araştırmalarının yapılageldiği bir yarışma olmuştur. Yarışma sonucunda elde edilen proje ise çevre yapılarla eş yükseklikte olması nedeniyle çevre ile uyumlu ve ilginç kentsel mekanlar tanımlayan duyarlı bir öneri olarak gelişmiştir.

Şu anda Ankara'nın en önemli kentsel mekanlarından biri olan Kızılay meydanında gözler çevre binaların arka cephelerinden oluşan bakımsız ve pis bir mekanı seyretmektedir. Burayı salt park gibi kullanışlarla değerlendirmek ise sorunu çözmemektedir.

Sayın Ağaçlı'nın, imar müdürü olarak değil, kişisel kanısı olarak söylediği yanlış bilgiye dayanan sözler de bu gerçeği değiştirmemektedir. Gönül Ankara Belediyesi'nin de bu önemli mimarlık ürününe sahip çıkmasını dilerdi.

* Mimarlar Odası Gnl. Sek. Yrd.